

A lap szellemi részére vonatkozó
mindent közlemény
Margitai József szerkesztő
névénél küldendő.

Kiadóhivatal:

Eisichel Fülöp könyvkereskedése.
Ide küldendő az előfizelési díjak
nyitlterek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számláztatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Nyitlter petőora 20 fill.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fill.

Hirdetések elfogadtának:

Budapest: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bácsban,
Schalek H., Dukas M., Ooppelik A.
«Általános Tudóító» hirdetési osz-
tálya Budapest.

(Csalamádé (sűrű kukorica)).

A mesterséges takarmányfélék között egyik legáltalánosabban elterjedt takarmányunk, a mely úgy a kisgazda, mint a nagybirtokos kezében a nyári takarmányozás egyik fő tényezője.

Nagyon háládatos takarmány, nem válogatós a talajba, megterem mindenütt, ott a hol tengerit lehet termelni. Természetesen annál több takarmányt ad, mentül jobb talajba kerül, a rosszabb, silány talajokba kevesebbet.

Olyan gazdaságokban, a hol nem tartanak fekete ugart a kalászosok után, legajánlatosabb vetni és pedig olyanformán, hogy mindjárt az aralás után a tarlót sekélyen feltörjük, így a tarlón levő mindentelę gyomot elpusztítjuk. Ősszel olyan mélyen szántunk, a milyen mélyen csak lehet. Ez alatt nem azt értem, hogy ott a hol a kavics nem mélyen van forgassuk fel, csak a talaj termőrétegének vastagságához mérten lehetőleg mélyen. Sok gazdánál a jóakarát a mély szántást illetőleg meg volna, de a Csákö meg a Virág is beleszólnak a dologba s ha az eke nagyon mélyen jár, hamar lepihennek a barázdába. Ez pedig nagy szégyen, de ennek nem a «Csákö» az oka, hanem a gazda. Tehát jó mélyen szántunk s aztán ha kerül a ház körül egy kis trágya, ne sajnáljuk télen kihordani és eltergetni ott a földön, mert ezt nemcsak a csalamádé, hanem az utána jövő vetemény

is nagyon meghálálja. Tavasszal a trágyát letorgatjuk csak olyan mélyen, hogy a borona ki ne húzálja s aztán jöhet bele a tengeri. A kis gazda rendszeren elveti mindjárt azt a táblát, a mit csalamádénak szánt s aztán az utólja, mire etetésre kerül, úgy elfásodik, hogy a jászol mindig tele marad izekkel.

Ezt nem szabad tenni, hanem egy kis számitással élünk. Ugyanis egy katasztrális holdon megterem úgy körülbelül, kicsi termést véve fel 380 métermázsza csalamádé. Ha már most a gazda tudja azt, hogy egy felnőtt marhának elég 50 klg csalamádé egy napra, könnyen kiszámíthatja, hogy július elejétől október végéig azaz 120 napig egy állat 60 métermázsát fog megenni s így egy holdról 6 felnőtt marhat bőven elláthat takarmánnyal. Igen, de az utólja már körö lesz nem csalamádé s nem tudja a marha jól felhasználni. Ezért aztán az egy holdat felosztjuk 4 részre. Egy negyed részbe vetünk tavasszal április elején és pedig valami korán erő fejt tengerit, (pignólettát) a melyet már július elején használhatunk és etethetünk. Ugyanekkor a másik negyed részbe vetünk magyar tengerit és mire a pignóletto elfogy, már kihányja a fejt és használható július hó végéig. Majusba vetünk a 3-ik negyedbe és majus végén a negyedikbe, így folytonosan jó zsenge csalamádéja lesz, az állatok szívesen eszik s izeket nem hagyják belőle. Pedig ez nem is olyan ördögi mesterség és a ki egyszer megpróbálta bizonyosan így fogja csinálni.

De térjünk vissza a vetésre. A tavaszi szántás után elboronáljuk egy kicsit a földet azután vetünk. Kétféle képen vetethetünk. Géppel a korai erő tengeriből 14—18 czm. sortávolságra, egy holdra kell körülbelül 100—120 liter mag. A későn erőt 20—25 czm. távolságra, egy holdra 120—140 liter. Fő mindig az, hogy a sortávolság meglegyen szorva, ha kézzel vetünk, kell körülbelül 130—200 liter mag. A vetés után könnyű boronával megjárattuk a talajt. Ha már a vetés kikelt, nem fog ártani egy kis fogasolás. Nem kell félni semmit, nem árt ez meg, sőt a termés nagyobb lesz utána.

Az ilyen formán megmunkált s elvetett csalamádét aztán ha a fejt hányni kezdi akkor kaszáljuk és kezdjük etetni. A csalamádé akkor a legjobb takarmány, ha a fejt hányni kezdi, mert előbb még nagyon zsenge és jóformán csak vizet eszik az állat, később pedig elfásodik. Ha valamelyik gazda nem győzné etetni s már kezd vemni, akkor jó összerázni zsenge csalamádéval, így kevesebb izeket hagy belőle az állat.

Az már most a kérdés, milyen takarmány ez a csalamádé? Hát bizony az igazat megvallva, gyenge dolog ez magabavéve, s éppen az hiányzik belőle, a miből hus meg tej lenne. Az állatok, mivel kellemes, édes izü, nem győznek belőle eleget enni, hanem bizony az ökor nem messze viszi ettől az ekét s a tej nagyon vizizü lesz. olyan, mintha a gazdaasszony mielőtt a piaczra vitte volna, a kutat is megfejtte nem-

T Á R C Z A.

Asszony-bosszu.

Kétségbeesetten járt-kelt szobájában Margit. Megesal az ura. Ezt adta hírül a legbiztosabb forrásból az ő legjobb barátja. Rettenetes, Kunyváry özvegy hódította volna el férjét. Ki tett volna fel ilyesmit arról a bánatos özvegyről, ki úgy szenved, sópánkodik. Minden csak álarck, mely alatt alávalóság rejtőzik. És épp az ő férjét szemelte ki az a hitvány asszonyszemély. De jól van, ha férjürannak az úgy tetszik, neki is fog tetszeni ez az élet. Talán ő is meg akarja csinálni? Nem, nem, arra ő nem volna képes, nem képes feláldozni a becsületét, csak bosszura vágyik, édes, nagy, méltó bosszura. És kis ördögi agyában már ki is eszelte a bosszút.

— Ugy fogok tenni, úgy fogok cselekedni, úgy fogok játszani, mintha megessaltam volna, ez lesz a gyönyört adó bosszu.

Az alkalom meg volt hozzá. Ma estére ígérkezett fivére, ki keleti utazásából jött meg és a kit komornája, cselédei még nem ismertek. Ő lesz kezében az eszköz. Csengetett.

Szobaleánya jött be.

— Vilma, tudod, ma nagyon szép akarok lenni, nagyon szép. És úgy kaczagott, hogy fehér fogsorait mutatta. A szobaleány már értette a kaczagást, volt ő más asszonynak, tudta, hogy mit jelent ez, de lám ki hitte volna, hogy ez az asszony is.

— Mit főprengsz Vilma, öltözzess fel, tudod abba a világos rózsaszínű selyembe, egy-két rózsát is vágjatok a kertből, vigyázz a hajamra is.

Félóra alatt elkészültek az öltözéssel és Vilma szemhunyorítva, jelentőségteljes hangon jegyezte meg:

— On pompás nagyságos asszonyom és ön nagyon-nagyon tetszem fog.

— Vilma, suttogta a nő, te tudod, hogy mikorára ígérkezett hazra az ur.

— A kaszinóba ment, azt mondta, hogy esti tárt előtt nem lesz itthon.

Margit pedig keserűen gondolt arra, hogy férje nem a kaszinóban, hanem a bánatos özvegynél mulat és ez csak megerősíté szándékában.

— Leányom, hallgass ide. Nemsokára ide fog jönni egy magas, napbarnított arczu ur, ne kérdezd nevét, ne jelentsd be, hanem azonnal vezesd hozzáam.

Vilma halk mosolygós igent mondott s eltávozott a szobából.

Alig öt perc múlva megrezdült a villamos csengő s pár pillanat múltán Vilma már vezette azt a magas, napbarnított arczu urat.

Margit elküldte magát, kitérta karjait a nyakába borult az ifunak, a ki alig győzte viszszaadni a sok csókot és ölelést.

— Hát így vagyunk — gondolta magában szobaleány. Hiszen ez régi viszony és uram szarvakat kapott, mielőtt asszonyomat nőül vette volna.

Vilma behuzta maga után az ajtót. Egy-két percig még ott fülelt azonban a kulcslyuknál s jól hallotta urnoje édes szavát:

— Csakhogy itt vagy te édes, te drága, te nélkülözhetetlen!

Mikor pedig Vilma esteledéskor lámpákat vitt a szobába, újra csak csókok között találta a régi szerelmeseket.

Fél tíz volt, mikor végre a fiatalleány távoznı készült. A szobaleány behozta a felöltőjét, kalapját és pálcáját. Forró csókok s ölelések kíséretében alig-alig tudtak elválni egymástól.

— Ugy-e eljössz mindennap drágám, hisz férjem ilyenkor mindig a kaszinóban van és én úgy unatkozom. De itt vagy te, te szórakoztatni fogsz, nemde?

— Szívesen Margitkám és most pá, viszontlátásra holnap.

Ferencz József keserűvíz az egyedüli elismert kellemes izü természetes hashajtószér. 860 3-27

csak a bimbót. Mert hát ez is megcsinál. Ehez még kell valamit adnunk, ha a magánk hasznát akarjuk.

Barna Balázs.

Gazdatisztek küzdelme a létért.

Már nagy idő óta izgalomba tartja a gazdatiszti köröket bizonyos törvényes intézkedés, amely a legbizonytalanabb jövőbe taszítja azokat, a kik csupán hosszas rendszerint igen hasznos gyakorlat alapján tették magukat érdemes tagjaivá hivatásos testületüknek, de körülményeik nem engedték vagy nem követelték, hogy képességüket az oklevélre alapítsák. Az ily gazdatisztek a közel jövőben (1906. július elejétől) már állami, törvényhatósági, községi, egyházi, alapítványi, hitbizományi stb. birtokokon, valamint rendszerint olyan nagyobb gazdaságokban se működhetnek, a melyeknek évi adója a 3000 koronát meghaladja; és csak annyi tekintettel van a törvény a már működő ily gazdatisztekre, hogy ugyanazon birtokon vagy ugyanazon birtokos által alkalmazhatók, de másutt és más által — nem. Tehát a legnagyobb szerelmet a jelzett körök abban látják, hogy a törvény a legridegebb visszaható erővel ruházott fel s így a kik jöhszeműleg léptek e pályára s bármily hosszú időt töltöttek is azon, ki vannak szolgáltatva a sors bizonytalanságának, de még mostani alkalmazójuk szeszélyeinek is. A jelzett gazdatiszti körök tehát minden áron arra törekzenek, hogy sorsukat törvényes alapon javítsák és pedig egyszerűen a törvény házait a provokáló miniszteri rendelet által akarják póttoltni, a maguk súlyát és érdekeiket pedig egyesülés útján biztosítani.

Mindinkább közeledik a kritikus határidő (1906 július 1-je) annál nagyobb gondot ad a nem okleveles gazdatiszteknek a kétséges jövő. Nem csoda tehát, hogy lázas tevékenységet tapasztalunk az egész vonalon. Gyűlést gyűlést követelt, míg végre megalakult néhány héttel ezelőtt Budapesten a Gazdatisztek Országos Nyugdíj- és Álláselhelyezési Egyesülete, melynek praktikus céljai a nevében már benfoglaltatnak. Az egyesületnek a testületre kiváló fontossággal bíró ügyei vezetését oly kiváló egyének vállalták el, mint gróf Szapáry Pál elnök,

Szluha István országgyűlési képviselő, dr. Horváth József kiváló gazda és Merza Márton, a Magyar Gazdák Lapjának felelős szerkesztője és tulajdonosa, az egyesület igazgatója minőségében. Az egyesület vezetősége a nagy körültekintéssel készült s a szaklarsak minden jogos érdekére kiterjeszkedő alapszabályokat megerősítés végett a belügyminiszterünkhöz már beterveztette s most a legnagyobb szorgalommal az igazgatási előintézkedésekkel van elfoglalva. Mindent elkövet, hogy 6000 muvelt magyar családot megmentsen a sötét sors bizonytalanságától, sőt tán nagyon is valószínű mostohaaságától. De a vezetőség nem bír el emberfölötti munkát, csak akkor lesz teljes sikere törekvéseinek, ha minden veszedelemben forgó gazdatiszt nemcsak jayveszék, hanem ki is veszi a maga részét a nagyerejű közös tevékenységből.

A vezérlelriak fel is szólítják ezenel lapunk útján Magyarországon összes nem okleveles gazdatiszti, hogy az egyesületbe okvetlenül belépjenek. Minden szükséges tudnivalóval, utbangaztalással, irásnyomattal szolgálataira áll úgy az egyes kartársaknak, mint a körzeteknek a Gazdatisztek Országos Nyugdíj- és Álláselhelyezési Egyesületének igazgatója: Merza Márton (Budapest, VII. Baross-ter 14 sz.) Kívánatos, hogy a vezetőség figyelemzetelet meghallgassa a 6000 családapá, a kik a maguk és öveik érdekében most cselekedni kötelesek.

KÜLÖNFELEK.

— **Kérelem.** Lapunk f. hó 1-ével a XX. évfolyam első negyedébe lepett; ez alkalommal tisztelettel kérjük azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, azt megújítani, a kik pedig előfizetési díjjal hátralékban vannak, azt melobbi beküldem sziveskedjenek, nehogy a lap szétkülömbésben funakadás történepek. Tisztelettel

a kiadóhivatal.

— **Uj tüzoltó-parancsnokok.** A csáktornyai önkéntes tüzoltó-testület 6-an délután 3 órakor tartott rendes közgyűlésében tüzoltó parancsnoknak Pecsornok Ottó vendégfőt és alparancsnoknak Mastnak József választotta meg.

— **Meghívó.** A Muraközi Tiszti Önszervező Szövetkezet rendes évi közgyűléset

1903 január 25-én délután 1 és fél órakor az állami elemi iskolában tartja meg a következő tárgysorozattal: 1) Igazgatóság évi jelentése. 2) A felügyelőbizottság jelentése, a számadások és mérleg helybenhagyása és a felmentvény megadása. 3) Egy iparhatósági tag választása. 4) Felügyelőbizottság (3 tag) és egy póttag választása. 5) Indítványok A szövetkezeti tagok szives megjelenését kéri Csáktornán, 1903. január 9-én Alszeagy Alajos elnök

— **Nyugtázás.** Dr. Szabó Zsigmond ur újévi üdvözletek megváltása czimén 4 koronát volt szives ajándékozni a »Szegény tanulókat segélyező egyetnek Perlakon. Fogadja érte az egyesület köszönetét. Tóth Sándor elnök.

— **Athelyezés.** Sanits Sándor posta és táviró tiszt Budapestről Csáktornyára helyeztetett át hasonló minőségben.

— **Major Ferencz** országgyűlési képviselő folyó hó 5-én este fél 7 órakor 48 éves korában Budapesten elhunyt. Temetése 8-an, csütörtökön d. u. 3 órakor volt Széchenyivárosi a szt-háromság temetőben. Major Ferencz az országgyűlési néppártnak volt számottevő tevékeny tagja. Képviselőnek először 1896-ban Szombathelyen választották meg. Ugyanezen alkalommal Csáktornán is fellépett képviselőjelöltnek, de, bár igen tekintélyes pártja volt, mégis kisebbségben maradt dr. Wlasics Gyula közoktatásügyi miniszter ellenében. A jelenlegi országgyűlési ciklusban a nyitra-zsámbokretai kerületet képviselte a házban. Bekövetkezett halála nemcsak családjának, barátainak és a néppártnak veszteség, hanem különösen Székesfehérvárról kellett nagy részvétel, mely városnak jeles főorvosa volt. Major szimpotikus, jó lelkű, sokoldalú és jeles képzettségű férfi volt, kit pártkülömbőség nélkül kedveltek képviselő társai.

— **Eszküvő.** Janda Károly csáktornyai posta és táviró tiszt folyó hó 10-en esküdtölt örök hűséget Knortzer Margit kisasznonyinak. Knortzer György takarékpénztári titkár kedves leányának Nagyanizásán.

— **Meghívó.** Az Iparosifjak-Egyesülete ma délután 5 órakor fölolvadó-gyűlést tart, melyre a pártoló-tagok tisztelettel meghívotnak »Az elnökség.«

— **Uj évi adakozók.** Az uj évi köszönetek megváltása czimén a városnál adakoztak: Heimrich Miksa, Graner testvérek, Graner és Csakathurner, Neumann Miksa.

Alig távozott el Margittól az ő fivére, újra becsengette a szobaleányt.

— Vilma fektessen le, nagyon kifáradtam.

A szobaleány fejét csóválva vetkőztette le asszonyát.

Tíz óra volt, Margit már az ágyban volt. Jött haza a férje.

A szobaleány fogadta.

— Nóm fenn van még?

— Alszik már nagyságos ur.

— No akkor nem zavarom, ugyis ki vagyok merülve. Adjon gyertyát megyek szobámba, oda küldjék a teát. De nini, maga mondani akar valamit? talán valami újságot tud?

— Vendége volt a nagyságos asszonynak.

— No ez nem nagy újság.

— Amolyan vendége, susogta a leány és két kezével ajka körül bajuszt formált.

— És ki volt az? kérdé most már kíváncsian a férfi.

— Nem tudom, csakhogy ... csakhogy ...

— Nos-nos?

— Meg is csókolták egymást.

A férj meghökkent.

— Ah ugy s maga nem tudja ki ez a nyo-

marult? majd megmondja ő! És berohant neje szobába. A hálószoba előtt megállt, be volt zárva.

— Margit, kiáltá dühösen, engedjen be, helyemem kell önnel.

Semmi válasz. A férj nagyot utált az ajtón.

— Ki az? kérdé egy átnos hang.

— Én.

— Menjen a szép özvegyasszonyhoz.

— Nem enged be?

— Kunváty özvegyétől kérje ezt.

Egy órási dörög és az ajtó be volt zárva. Margit jödten ugrott be ágyaráll.

— Mit csinál, ez vakmerőség.

— Maga mit csinál?

— Én? — kérdé nagy képmutatással a nő.

— Vendége volt?

— Igen.

— Egy fiatal ember.

— Ez igaz is.

— Megcsókolta, karjába látták.

— Ezt sem tagadom.

— Ah! nyomonrult teremtés, tehát nem is tagadja, vigyázzon, leutóm!

— Nem félek magától.

A férj megragadja neje karját.

— De mit akar maga, kérdé Margit bámulatot színelve.

— A nevét, a nevét!

— Ismeri.

— De a nevét, a nevét, hadd zuzzam előbb öt össze.

— Már bizony az én Imrémét nem fogja összezsuzni, mert akkor kikaparom mind a két szemét.

Milyen hure? ordítá a férfi és felemelte öklét.

A hosszú műve teljes volt s Margit félbeszakította a hurezt.

Milyen hure? ... hát a — fivérem.

A férj egy pillanat alatt észre tért és nagy meglepettségében felsóhajtott. Majd így szólt.

Margit maga ördögös teremtés.

Margit elkacagta magát, gyorsan az ágyba hullt s csak onnan szállt vissza férjéhez.

— De most már elég volt, menjen vissza, énniamtam Kunhéggyi özvegyéhez.

De a férj nem ment vissza.

Szidónie.

Hencsey Gábor, Neumann Samu, Kohn Herman, Molnár Elek, Kolarics Mihály, Tóth István, Pethő Jenő, Morandini Balint, Tótor Róza, Bernyák Károly, Mózes Bernát, dr. Krasovecz Ignác, Rozenberg Lajos, Mayer testvérek, Rosenberg Rudolf és Benedikt Ede.

— **Köszönetnyilvánítás.** A csáktornyavidéki takarékpénztár az »Iparosok Otthona« részére 40 koronát volt szíves adományozni — melyért ez uton mond köszönetet az »Elnökség«.

— **A csáktornyai vidéki takarékpénztár** f. hó 8-án tartotta üzleti VII. rendes közgyűlést, melyen elfogadtatott az igazgatóság által javasolt nyeresémi felosztás. A közgyűlés foglalkozott azzal is, hogy részvénytőkéjét felemeli, s e tárgyban Cvetkovics Antal igazgató által tett azon indítványt el is fogadta, hogy részvénytőkéjét 300 000 koronára fogja felemelni már a jelen üzleti évben úgy, hogy a meglévő 500 drb. 200 korona névértékű részvények mellé még 1000 darab 200 koronás részvényt bocsát ki, mely részvényekből 500 darabra a régi részvényeseknek van elővételteljük, 500 darabot pedig rendes aláírás útján értékesít. Az elővételi jogu 500 részvényre az aláírás a régi részvénybirtokosok között már 9-én megkezdődött, a többi részvényt pedig f. hó 16-án kezdődik az aláírás.

— **A csáktornyai állami tanítóképző intézet** a jövő tanévben ünnepli meg fennállásának negyedszázados évfordulóját. Az ünnepély előkészítése és sikere érdekében felkérem a csáktornyai tanítóképző-intézetben tanult szeretett volt növendékeimet: legyenek szívesek levelezőlapon melóbb tudatni velem mostani működési helyüket, állásukat, czímüket! Margitai József igazgató.

— **A csáktornyai kir. bíróság ügybeszámolója** 1903. évi január hó 1-től december hó 31-éig terjedő időre. A) Kiosztatnak I. Simon Lajos kir. járásbírók: 1. Az elnöki ügyek (El. lajstrom). 2. Azok a sommás perek, melyekben az alperesek nevei A—K betűkkel kezdődnek. 3. A fizetési meghagyásokat tárgyzó ügyek (Fh. és Fm. lajstrom). 4. Az egyszéki ügyek (Eg. lajstrom). 5. Az anyakönyvi ügyek (A lajstrom). Jegyzőkönyvbe veszi az egyszéki és fizetési meghagyási ügyekben előterjesztett kérelmeket. II. Kollarics Mihály kir. albirónak: 1. A teleknyvi ügyek. 2. A polgári vegyes ügyek. (Pv. lajstrom). III. Deme Kálmán kir. albirónak: 1. Azok a sommás perek, melyekben az alperesek nevei L—Zs betűkkel kezdődnek (Lp. II. lajstrom). 2. A végrehajtási ügyek (V. lajstrom). Jegyzőkönyvbe veszi a szóbeli kereseteket, a polgári ügyekben előterjesztett kérelmeket és nyilatkozatokat. Horvát tolmácsul melléje rendeltetik Mekovecz Imre díjnok. IV. Bertin Ágoston kir. albirónak: 1. A vétségi és kihágási ügyek (B lajstrom). 2. A büntető tárgyi ügyek (Vb. lajstrom). 3. A büntető ügyekre vonatkozó megkeresések (Bm lajstrom). 4. A büntető vegyes ügyek (Bv. lajstrom). 5. Az örökösödési ügyek (Ö és Öb. lajstrom). Jegyzőkönyvbe veszi a vétségi és kihágási, úgy a kir. törvényszék hatáskörébe tartozó büncselekményekre vonatkozó kérelmeket és nyilatkozatokat. Horvát tolmácsul melléje rendeltetik Koits Pál irnok. Az örökösödési ügyekben segédkezni fog Himfy Lajos jegyző. B) Két iroda állították fel: Az I-ső számú jegyzői iroda kezelője Kovácsics Ferencz irnok; állandó helyettese Koits Pál irnok, kezelő segéd Heisler Ignácz díjnok. Ezen irodában vezeteltnek: 1. A sommás perek L—Zs. betűk alatt. 2. Egyeségi ügyek. 3. Anyakönyvi ügyek. 4. Örökösödési ügyek. 5. Polgári vegyes ügyek. 6. Polgári megkeresések. 7. Végrehajtási ügyek. A II. sz. jegyzői iroda kezelője Horvát

Zoltán irnok; állandó helyettese Koits Pál irnok; kezelősegéd Mekovecz Imre díjnok. Ezen irodában vezeteltnek: 1. A sommás perek A—K. betűk alatt. 2. A fizetési meghagyási ügyek. 3. A vétségi és kihágási ügyek. 4. A vizsgáló bírói ügyek. 5. A büntető megkeresések. 6. A büntető vegyes ügyek. 7. A más bíróságok részére teljesített közbesítesék jegyzéke. A szóbeli keresetek, kérelmek és nyilatkozatok, valamint a büntető ügyekre vonatkozó szóbeli jelentések felvételére minden szerdai nap d. e. 8—12 és d. u. 2—5 órája jelöltetik ki; ha ezen nap ünnepre esik; a felvételi idő délelőtt 8—11 órákban állapítatik meg. A felek ezen időben ügyük tárgyalása végett idezés nélkül is megjelenhetnek. A gyűjtőszekrény kulcsát az I-ső sz. jegyzői iroda kezelője Kovácsics Ferencz irnok őrzi; ugyan ő köteles az abba tett beadványokat hétköznaponként kétszer és pedig d. e. 11 órákor és délután 4 és fél órákor ünnepnapokon pedig d. e. 10 és fél órákor kivenni. Csáktornyán, 1902. december hó 18-án. Simon kir. járásbíró.

— **Előléptetés.** A cs. és kir. Déli Vas-pálya Társaság Igazgatósága Buchwald Ernő vasuti hivatalnokot a VI. rangfokozat második osztályából az elsőbe; és Schwarz Béla vasuti hivatalnokot a VI. rangfokozat harmadik osztályából a másodikba léptette elő.

— **Halálozások.** Mint részvétellel értesülünk, Martincsevics Albertné szül. Lukofnák Mária rövid szenvedés s a halotti szentségek felvétele után f. hó 9-én 72 éves korában meghalt. A boldogulban Martincsevics Julesa helybeli övönő édesanyját siratja. Temetése tegnap délután volt nagy közönség igaz részvete mellett. — Neuvirth Móríc, volt csáktornyai kereskedő utóbbi időben magánzó, folyó hó 5-én délelőtt 10 órákor vegelyengülés következtében 93 éves korában Csáktornyán elhunyt. Temetése 7-én délután 2 órákor volt nagy részvétellel. — Rosenberg Adolf magánzó vegelyengülés következtében e hó 6-án 65 éves korában Csáktornyán elhunyt. Nyugodjanak békében!

— **Sertészárlat feloldás.** Mintán a szomszédos Stájerország peltai kerületében a sertésvész teljesen megszűnt, a m. kir. földművelésügyi miniszterium a nevezett kerület ellen érvényben volt sertésbehozatali tilalmat megszüntette, minélfogva eme kerületből a csáktornyai járásba sertéseknek behozatala újból szabad.

— **A phylloxera irtásának egy új módja villanyozással.** Jean Fuchs szőlőbirtokos Elba szigetén — egy új eljárást szabadalmazott a phylloxera irtására, mely nem egyéb, mint az, hogy a szőlőtökére vezetett gyenge villamos árammal teszi a phylloxera pusztítását lehetetlenné. Első pillanatra nagyon exotikusnak látszik ez a gondolat — de úgy látszik, hogy mégsem egészen az. Fuchs 1892-ben tette meg első kísérletét. Egy kis dinamógéppel, melyet 2 ember hajtott, villamos áramot bocsátott oly tökékre, a melyek már 2 esztendő óta el voltak leve a szőlőtétű által. A következő évben azt tapasztalta, hogy a már beteg tökéik erősebben hajtottak, a mi arra vezette, hogy megismételje a villanyozást, minek folytán a tökéik újra normalis állapotba jöttek, sőt az erre következő évben már szokatlanul bő termésrel jutalmaztak. A gyökereket megvizsgálván, a szőlőtétű eltűnt roluk. Az eljárással Olaszországban nagy hatású kísérleteket tettek és kiderült,

hogy egy magyar hold szőlőültetvény évi kezelése mintegy 30 koronába kerül. A li-vornói szőlészeti bizottság elnöke jelentést tett egy nagyobb kísérletről, a melyet phylloxeralepett és már kipusztuló szőlő helyén elültetett 1000 tökével tettek. Az eredmény az, hogy a kísérleti tökéik gyökerein lehetetlen volt phylloxerát fölfedezni. A terület bő termést adott, holott a mellette levő, ugyan így ültetett, de nem villanyozott szőlő ugy a fejlődésben, mint a természetben erősen visszamaradt. Így szólnak az első jelentések erről az eljárásról.

— **A kötelező házasság.** Eddig egy ország volt, a hol a leányoknak nem kellett felniök attól, hogy pártában maradnak: Japán. Ott ugyanis országos törvény volt, hogy minden férfinek kötelessége volt a harminczhatodik életévig megnősülnie. A ki küzdhetlen ellenszenvből a házaselet iránt ezt nem tette, azt a közhatalóság hivatalból házasította össze valamely nővel. Ez persze sok bajnak, kellemetlenségnek, sőt sok boldogtalanságnak is kultórasa volt. A kötelező házasság nem mindig lehetett boldog. Ehez a törvényhez arányitva a nőtelenek megadóztatása, mint az némely országban divik, valóságos eltörpül jelentőség dolgában. Japán, a mely már évtizedek óta a civilizáció jegyében jár, most ezt a törvényt császári rendelettel eltörölte. Nincs több kötelező házasság Japánban sem.

C S A R N O K.

Forrón szeretlek én, tisztán,
Miként hajnal a fényes napot,
Miként madár az ébredő tavaszt,
Mely virágnak életet adott.

Önzetlenül szeretlek én,
Imádlak, miként bálványomat;
Hozzám fokászkodom titkon epedve,
Tőled várom megváltásomat.

Igen, szeretlek, ahogy nem lehet
Szeretn jobban — senkinek;
Nincs is szó, nincs képelet,
Miként imádlak, szeretlek.

A madár, szellő, a virág
Rólad regél szüntelenül.
Mindenütt téged látalak,
Rólad álmodom egyedül.

Boldog vagyok, de érző szívem
Kétkedő és fél, — remeg;
Mond, óh édes, meddig várjalak
És még meddig remélhetek.

Pusztai Béla.

Szerkesztői üzenetek.

Dr. Vászárhely. M. Kérünk józú adomáiból, mert a be-küldöttek már elfogytak.

Csáktornyai. B. A mulkiori szives munkamegmozgásért fogadják köszönetünket!

Bács-Petrovozelő. K. Fogadják részvétünket. Díj nem jár a tudósításért.

Muracsány. N. Köszönöm a küldeményt. A múlt évre elkészült. Már volt alkalmi költeményünk.

Felolvas szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapfajdos:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

Sve pošiljke se tičuće zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime, **Margitai Jožefa** urednika u Čakovcu.

Izdateljstvo:

knjižara Fischel Filipova, kam se predplate i obznane pošljaju.

na hrvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: u svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta 2 kor.

Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovačke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«, i t. d.

Domaća meštrija.

Denešnji den čovek svaki krajcar dobro poglednati prije kak ga vun daje. Jer borme u takvoj dobi živimo, kada se težki gospodarstveni stališ tiska na gazdu, kaj mu zraste, to komaj da je u naplačke dosta, a zvun toga je još i živeti treba, ali zčesa? Nije dakle čudo, ako od jedne i druge strane čujemo glase nezadovoljnosti, sve ove vu hudih gospodarstvenih letah moremo iskati.

Kak velim krajcar se mora dobro poglednati prije kak ga vun dajemo. Gdo zlehkoto rezsipava peneze, bil bi on kak gut bogat, svojemu imetku hitroma na konec dojde, takov najvišekrat i duševno doli naprotiv vidimo, da vnoigkrat siromak sa šparanjem i poštonim življenjem si tuliko priskrbi kaj potlam on i njegova familia dobro moreju živeti.

Delo! to je najprveše. Kojeja je sram delati njega je i sram jesti, tojest ako ne delaš onda naj niti jesti.

Poznam ljudi poljodelavce, koje je zvun kopanja, oranja, i foringašenja sram drugo kaj delati. Nevelim, koj je bogat, nek mu bude on ima iz česa zeti, ali stem više je moći poštopati onoga, gde težko ide i na svakdašnji kruh

Delo plemenitoga čini čoveka. Čoveka sa onem nigdar nemre biti sram, kaj zna, naprotiv, mora se trsiti, da se čim više vezba, da bude njegova znanost od dana do dana savršeneša. Pak naj se nezadovolji samo sa tem ako zna orati, kopati osobito pak on, koj malo zemlje ima, nek si trsi i takve zanate osvojiti, koje, ako su mu potrebne, nemora za nje peneze dati jer si doma napravi, ili pak ako više napravi, kak mu je treba te suviše proda, bormeš i sa tem gvine, jer svakdašnji kruh mu je i sa tem ležeši.

Težko je živeti, sam već rekel prije. S poštonim putom čovek svaku priliku mora prijeti, da si oleska svakdašnji kruh. Oni koji bez dela hitroma opadneju vu veliko blago, oni nisu srečni. Jer najvišekrat takvo blago se tak razkadi, kak meglja, jako hitro. Ali oni, koji su se sa delom navčili poštopati rednost jednoga krajcara, pak ako bogati postaneju, oni vam znaju poštopovati vrednost penezov! Med onimi amerikanskimi milioneri je vnoigi i vnoigi takov koj je negda k zemlji prilipleni težak bil, ali po velikom marljivostjom je postal. Ali neidenio daleko. Bude sigurno medjimurec, koj bude znal na koga ciljam, kada rečem da je muž koj je negda sluga bil, ali delat je, i denes je prek mure kakti arendator više marfofov.

Sa tem sam samo hotel pokazati kuliko je vredno delo, kak more čovek sa poštonim delom napredovati. Gledimo samo tak

zvane domaće meštrije. Kaj je to? Ja mislim bude me svaki razmel. Ako mu ovak raztolmačim: »Ako ti je zubače treba neidi vu stacun po nje si je doma napravi. Naj dati peneze za košaru, korpu ili za metlu, jer to si doma moreš splesti. Vzimi si spleti slannatoga škrljaka, kaj v letu nebudeš moral vu stacunu si ga kupiti. Sa jednom rečjom sve kaj samo moreš napravi si doma, jer za ono amemoras peneze davati.« To ti je domaća meštrija ako koju stvar neznaš navci se od onoga koj zna. To nije sram. Dober pop se do smrti vuči.

Kuliko i kuliko penez bi tak prišparali. Tak onda bi mogli reći da smo po zimi ne krali Bogu dneve, Jer vidite sa tem bi dnevi plaćeni bili. A ovak kuliko i dnevoiv prespite zabadaš?»

Metla to je jako malo dugovanje, ali ako ju vu stacunu kupimo ipak 25—30 krajcari košta. Na jedno leto pri jednoj hiži ako ne već ipak 4—5 metlah je treba doma kak takaj i košare. Vu leti za sklamaati škrljak date 50—60 krajcarov.

To bi sve vu žepu ostalo, ako bi si po zimi doma napravili.

Ali domaća meštrija je ne samo zato da domaće potreboće zadovolji, nego da i tuliko dela, kaj je za prodaju vu malim dosta. Kak lepo dojde onim siromakom, koji na semu prodaju zubače košare i t. d. i sa doblenimi penezi si opet na nekoje vreme odvrneju od sebe skrb.

Jer najte zaboraviti, od domaće meštrije je ne treba poregu plaćati! I to vnoigo hasni!

Zvun togo pak je znamenito to da čovek po zimi ne ležari nego dela. Jer ako je nek onda i dela.

Ali žalostno je naši ljudi su jako nemarni vu tem. Otce svojega sina kak školu ostavi ne kaj bi ga vučil na kakvo poštono delo, nego mu pipcu, da vu ruke pak mu vele: »Puši sinek!«

Nemishi si, da stem greši, proti sebi proti Bogu, proti naravi i proti svojemu simu.

Ali od toga budemti drugoput govoriti

L. R. J.

Zimski neprijatelj sadovnoga drevja.

Kada kak navadno veliju, da narav počiva v zimi, siromasko nil onda nema počinka, još onda takaj preziraju, ili spehaju na njega neprijatelji njegovi. Medju sadovnoga drevja zimski neprijatelj navadno samo zajce računaju nego ima vise takaj, proti kojim dober gospodar isto tako brani svoje drevi, kak i proti zajcom. Nego koj gospodar ovo načini, koj samo se na

to brini, da sada iz drevja pobere na neprijatelj pako pazke nema, na svoje drevi skrb ne nosi od takvoga sigurno reći moremo, da svojega sadovnoga drevja najveksi neprijatelj je on sam. Vzemimo najprije pred oči toga najpogibeljnega neprijatelja zajca.

Moremo reći, da naš sud proti njemu nije ravno na vek istinski Višekrat, da pače skoro navek moramo reći, da nisu zajci na tuliko krivi, da su sadovno drevje obgrizli, nego gospodar kajti bez obrane bivše svoje sadovne drevi, nije omotal prije kak je zima nastala.

Nečuje se samo jedankrat takov spomenek. Ja nemogu obraditi svojega sadovnjaka proti zajcom im onda si kupiu na njem priraščenoga sada. Ar nije zadosta plota jedankrat napraviti, nego potrebno je njega zadržavati takaj dobrim položaju ostane.

Takove mnenje ne određuje gospodar od skrbonošnje nemarnosti žiokov. Proti zajcom baš nebi nam potreban bil plot, kak dalje videli budemo poljeg toga takaj moguću jesu zajci dospeli vu sadovnjak nego obhodno potrebno je omatanje, koje ako je dobro izvršeno, — sigurno, da obrani drevi od glodanja.

Za omatanje nije samo prilično trnavo šibje, nego dobra je takodjer slama, trstika kuruzinje, da pače i papir takaj. Ako s takovim dugovanjem omotamo naše drevi, ne ranjene ostaneju.

Preporučuju nekoji proti zajcom svakojačke vrsti mazilo tim nepostignemo nikakove svrhe, dapače ako je mastno ili od olja načinjeno, pokedoh od kore priprečju zraka, tim leži po tem još kvara včimiju. Poljeg najmarljiviješe skrbljivosti more se pripeliti takaj da nekoje naše drvevo oglođa vu zajci. Na to imajmo veliku pazku i ako opazimo, gde koje naše drvevo ranjeno i kak berž vreme dopustilo bude, prvije neg bi se rane posušile, ar onda je vraćiti težije, ni sigurno ni pak ravno i nehasnovito. Najprvije poglednimo, gde i kak je oglođane drvevo. Ako je oglođa na stebla sve okolo tijam do drevja načinjena, ovdni nema druge pomoći nego drvevo pod oglodom odzagati i ako je vredno iz ostavljenoga stebla novo pvati, ili novu ladiku postiti ili pako s razkolom vcepiti. Tenša ili dorobneša steblovja moći pod koru ili pako okuliranjem i još na više načinov takaj aplemenjivati.

Ako ogladu samo na kori, spazili jesmo, takovo drvevo lahko zvraciti mogućni jesino ako ovo naše delo nezamariamo. Ranu najpre s jako ostrim nožem van izrežemo nego samo do drevja zalim pako s friskom maršečkom lajnom iz ilovicom pomenjenim blatom najmenje pod jeden prst debeline zmažemo, te se sad od vetra i sunca smazena rana se posuši. Pod ovim mazilom, ako negda negda popravimo, da pukuje ne-

budu na njoj rana lepo za celi. Nego zato vendar s lajnom načinjeno blato ili mazilo naj ostane na njem. Od snega znamo, da bilju proli zimi obranu, podaje i buduće gnojne jakosti jesu vu njem jedno i hrani takaj zemlju. Nego osim toga i kvara more zrokuvali ni samo na setvih ako na jako debelih progah leži na njih i prepreči njim zraka, nego i vu sadovnom drevju takaj. Ako se na tuliko okupi okolo dreva da jednu stran ili celu njegvu korunu za siple onda već trga češe, ako gospodar, još za vreme ne pomore vu falingi. Zato nek se nigdo ne zaufa nato, da sneg, kad se kasnije počne taliti, drevo bude se oslobodilo, ar talnost snega ne bude milovadno drevu. Iz snegom pokrivenne drevi čim prije osloboditi moramo.

Ako je sneg mozbit kvara zrokuval, ali steblo prek pretgrgel, ali iz čehal svrže tulikajše moramo na tom biti, da čim prije osto na pomoć pritečemo. Samo koje drevi grbave postale jesu količu privežemo. Ako je drevo ni do kraja razčehnjeno s ilovicom smaršečkim gnojom pomenjšanom blatom ranu zamažemo i drevo tvrdo k koiču privežemo tak da veter žujim gibati nemre, ar drugač se rana nemre skupa zarasti. Doli spočehanim svržjem isto tako postupati moramo. Ranu na gladko izrežemo čvrsto k drevi privežemo i s blatom dobra zamažemo.

Po snegu pokvarjen drevi, dobra bude ako se i pognojiju, ar onda se rane prvlje skup zaraseju. Sneg se još na taj način pogibljen mora postati glede sadovnoga drevja, da po nekojih mestah na tak debelo opadne da preko plota zajcom kakti jednoga mosta načini, po kojem oni se lahko preko setjeju vu vrt. Na takov način, ako su drevi ni zamolane plot njim onda ne čini obranu.

(Drugi put dalje).

Po **Zador Gyull**
— M. F. —

Kaj je novoga?

— *Prosimo naše poštuwane predplatnike, naj nam vu novim fertalju predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju.*

Pod ledom se zgubila.

Na sam božični dan poljeg Sekzarda pri genenci zvanog šumi mlajšega Kakonyi Sandorra logara žena na led Dunaja isla je da svoje guske iz njega nazad dotira. Ali vu tem hipu se led bil puknul i nesrećna žena je vu vodu opala. Mrtvo njeno telo do sad ni su mogući bili prijeti, kajti ga voda bila odnesla.

Tolvajski knjigovoditelj.

Vimmer Ignac žitni tergovac iz Nagy-Atada sad ni davna je vu službu prijel Polak Oskar knjigovoditelj, koj je sad do jezera forintov kral i žnjimi nekam skočil. Nego svoja dokazna pisma je tam bil ostavil iz kojih bilo se zeznalo, da su ona nepravlična iz kojih se bilo zeznalo i to, da je taj isti ne Polak Oskar, nego za Gutman Antuna ga zoveju. Redarstvo sad kurenfira toga krivoga imena knjigovoditelja.

Na jedankrat se rodili i na jenkrat su vumrili.

Vu Baranya varmedjiji tak zvanom selu Tekeš sprevodili su na vekivečno prebivališće na sam božični dan jeden par za-

konskih ljudih. Blizo do jezero ljudih spravilo se skupa na ov sprevod, koji s razeviljenim srcem učinili su njim ovo zadnju ljubav osobito pako zato, kajti po imenu Kiš Antun i njegova tuvaruška Ragonča Anna rodili se jesu 1841-ga leta na samu božičnu noć vu onoj istoj jednoj vuri. Koji zatim drugi dan ihli na božić vu Tekes občine cirkvi bili su skupa i okršćeni. Roditelji njihovih odlučili su na jedankrat da iz ovih dvuh jeden par zakonskih ljudih mora postati, sto se i 1864-ga leta izbilja zgodilo bilo, da su jeden s drugim vu hižni zakonski stališ stupili. Ali čudo bože sad po kratkim belegu vu preminućeg meseca 23-ga dneva vu onoj istoj vuri skupa vu on isti jeden grob i pokopani bili jesu.

Ogenj.

Nuży Matyaša čakovečkoga stanovnika vu Vizszentgyörgja gorica vencerlija minućeg meseca 24-ga dneva ob desetoj vuri pred poldanom iz neznanoga zroka se bila vužgala skupa s vencerlijom stala i preša je do zemlje zgorela. Stanja su slamom bila pokriva i na takov način za nekuliko minut sve je vu plamnu stalo tak, da iz požizta i preše nikaj nisu mogli osloboditi sve je nuter zgorelo. Stanja su vendar assekulerana bila.

Zaruki.

Eber Sandor bajaianske professor na božični dan zaručil se je Fišer Andraša čakovečke polgarske škole professora dragu čerku po imenu Jožika gospodičinu.

Zdavanje.

Eitner Adolf iz Őrséga tergovac minućeg meseca 18-ga dneva obdržava je svoje venačje Stangel Jožefa iz Zalaszentadorjana tergovca k čerku Ilona zvanom gospodičinom.

Smrtnosti.

Ambruš Ferencz ošečki kasir poreznog ureda, koj više let ovdi takaj kakti kr. pečenik, bil je po dugim belegu 57-og letnoj dobi je vumerl. Terstenjak Mihaly honvedski stražmešter Terstenjak Bodog čakovečkoga kamenara otecvu 62 leto starosti vu Veliki Kanži je vumerl, pokoj vekivečni njim Bog daj.

Izgoreti potočni melin.

Bauer Mihalya potočni melin, koj vu Rakoš keresturu leži čvera iz nepoznatoga zroka se bil vužgal i do kraja zgorel Kvara ceniju do pet jezer korun.

Zaruki.

Dr. Dalmai Geza m. kr. honvedski stotnik i vojni sudac vu Budapeštu zaručil si je Čeznak Jožefa pustamagjarodskog zemljskoga gospona k čerku Eliza gospodičinu.

Trahomu imajući betežniki.

Vu Čakovečkim kotaru trahomu imajući betežniki opominaju se da od svih dob svaku sredu i subotu pred poldan ob desetoj vuri pri čakovečkoj sirotinskoj hiži na doktorsko prigledanje postaviti se imaju. Koj bi zamudil speneznom kaštigom kaštigani bude.

Boj med brati.

Vu tak zvanog občini Zamoly vu fěrvarmedjiji dogodilo se je ovo pripćenje, od kojega telegram daje naznanje. Iz goric bili su skupa išli dimo Pakota Kiš Istvan dečko svojim bratom Janošom. Obodva dobrostojeći mužki sini doma pred hižom bili se jesu vu nečem porekli. Mlajši 25 letoš-

njak Janoš je prestrelil svojegz. 32 let staroga brata Istvana. Pakota Kiš Istvan je vu onim hipu mrtve postal. Kad je Janoš ovo videl, odbežal je vu hižu i sam sebe je strelil.

Navolli se živetl jeden husar.

Teška soldačkoj služba do konca je razzalostila jednoga mladoga husarskoga dečka. Ni se bil moguć navčiti jahati i odlučil se je nato, da rajši vumre, neg bi ovo vugno žuhkoču i sekiranje duže podnašal. Na večer na Megziku putu našli bili jesu vu vree zaštu soldačku opravu, jeonoga soldačkoga kepenjka hlače i sablju. Poljeg opravu je jeden list bil, iz ovimi rečmi napisani. Nek javi poštuvanu nadjenik, da sam se izkončal, ar se nisam mogel bil navčiti jahati. Poločaj Istvan pri 16-im husarskim regementu služeci prosti husar. Ovoga soldata, koj se bil navolil živetl i neveren postal kasarni, još do sada nisu njega našli, po takvim načinom se sad nezna jeli je za istinu samoubojac postal, ili se pako bude skrivacka.

Z A B A V A

Mudri seljak.

Tko po svietu putuje, nekaj i vidi, pak onda zna nekaj i drugem pripoviedati. Tak je i sa mnogi: putoval sam, videl sam i ono kaj sam videl čul, hoću i vam pripoviedati.

U liepom bregovitolu tirolu, ne daleko od Insbucka je selo Oberperfluss; u tom selu je okolo polovice prošloga stolecja živel neki seljak, imenom Peter Anich. Njegov otac je bil po lietu poljodjelavec a po zimi drakslar, pak je tim svoju obitelj hranil. Petrek je kakti diete, pri svojem otcu po danu koze pasel a po noći se je zanimaj i opazival zvezde na nebu. U zimi kad su se drugi dečki vani po sniegu i na ledu zabavljali, je Petrek vrtel kolo i drakslar pod pazkom svoga oca drvene žlice i vilice, solenke i prpenke, pipe za muže i tubakire za redovnike, a lanjire, zdele i vrče za gazdarice. U svojih prostih urah (za ono vrijeme se još nije svaki silil u školu hoditi — tko je hotel je hodil a tko ne je doma ostal.) On je anda u svojih prostih urah uvie sek trsil u školu poluknuti, te se je onde više držal staroga gospona školnika nego svojih suučenicah, medjutim to ovom niti nije bilo zal, jer tim stihim i promišljavajućim dečecom ipak za nje nije nikaj bilo. A kada je Petrek do Petra narasel, pomrli su mu roditelji te je on preuzel kućicu a šnjom i dužnost za mladju braću skrbeći. Medjutim polag svega toga on svoja promatranja i opazivanja na zvezdah nije propustil.

Kao je peter Anich već stupil u svoju dvadeset i osmu godinu, dojde jednog dana stari gospodin školnik knjemu te mu reče: »Peter ostani ti pri svojem plugu te ne bludi tamo gore po onom neizmernom prostoru med zvezdami, gde se naš navadni duh nigdar ne bude znašal! Óvak bi ti ja rekel, da nebi znal, da u tebi da u tebi nenavadni duh neradi. Peter ti si u školi bil najbolji iz računstva, u čitanju u pisanju si zaostajal. Ja znam da ti rad zvezde promatraš i ja poznaju tvoju odlučnost i marljivost. Tvoja ciela misel je tam gorel ja te u zvezdoznanstvu nemogu poučavati Oberperfluss je visoko na briegu ali visoke škole neima.»

»A na koga bi se ja jednostavni seljak obrnuo mogel, koj bi me podučil vrhu bitja zvjezdah tu gore« — izvedjival je od staroga gospona Peter; a stari gospon ga je ovak naputil:

»Učena gospoda u Inbrucku, professori Weinhart i Pater Hill budu ti na pitanje odgovor dali. Ti si ravnič stari dijak, ali čovjek se uči dok je živ, bude te truda štvalo, ali bez truda neide nikaj.« Peter je na ov govoro samo kimal glavom a misli su mu bile pri zvjezdah.

Poslie toga spomenka su i tjedni prošli. Jednog dana se Peter postavi u sveučilištuoj sgradi pred profesorom Patrom Hillom koj je bil jezuita, a poznato je, da jezuiti o zvjezdoznanstvu nekaj razmu, barem je bil glasovit astronom novoga vieka jezuita pater Secchi.

»Gospodin pater, jeli ste vi on muž, čija zadaća je nebo i zvijezde opazivati?« — zapita Hilla naravskom srdačnošću Peter.

»Jesam ja, ali kaj to tebe zanima?« odgovori pater te promatra duboko pred sobom stojećega seljaka Petra.

»Ja sam Peter Anich, poljodjelavac i drakslar iz Oberperfussa« veli ov — »ja bi vas liepo prosil, da bi me u toj znanosti izvolili jedno malo nauka dati, ier ja bi me u toj znanosti izvolili jedno malo nauka dati, jer ja bi želel cielu veličinu Stvoritelja njegovu mudrost, providnost i moć sponebudem mogel dokučiti, onomu ču mir pustiti. Tko vjerom u narav gleda, njega i Bog gleda« — Pater Hill je Petru još nieka pitanja stavil, koja je on otkoreno i stvamo dobro odgovoril.

»Anda neka bude, ja ču te za mojeg učenika uzeti — veli pater Hill, — »delaj doma kroz tjeđen za svakdašnji kruh, a po nedeljah i svetkih dohadaj k meni!« — Peter je bil presretan.

Od tog dana, kroz 4 godine bilo je videti po lietu i zimi, po liepom i zlim vremenom svake nedelje i svetka, kak Peter iz svog Oberperfussa u Inbruck maršira.

Pater Hill je svoju zadanu rieč održal te je bil marljiv i previdljiv učitelj Petrov, a k tomu ga je još naputil i na drugoga učenoga profesora, doktora Weinharta. Ovaj ga je podučavaj u najpotrebnejih računskih znanostih i u geometriji, zatim je došla na red geographia, a konačno je pater Hill opet preuzel svoga talentiranoga učenika za da ga u tajnu astronomije vjelja. I ovak je pet godinah med trudom učiteljah i marljivostju učenika prosko! A u tom vremenju je Peter Anich pod vodstvom patra Hilla postal zvjezdoznanac a pod vodstvom dr. Weinharta računista, kaj mu je kujegovoj drakslariji pripomoglo točno računalni znati i on je tim postal izvrstan mehanikuš. Anich je kakti takov načinil jednoga nebeskoga globusa, koj je sve do onda obstojećeg globuse na točnosti nadmašil. Obodne hemisphere bile su iz drveta zdrekslane, a zvijezde na njih bile su iz brušeni oceli vrlo točno svaka na svoje miesto metnuta tak, da su se još ktomu u svietle naravskom svietlostju tobožnjih pravih zvjezdah. Iz mesinga si je spilil razne kotače i kolačice te pričvrstil globusu, koje onda opet kazalo vrieme, gde je koja zvijezda u koja doba; i to sve je tolikom točnostju bilo načinjeno, da kad je profesor dr. Weinhart tu ogromnu kruglu videl, je rekel: »Ovo je najpodpunija astronomička mašina, koju sam ikada u životu videl, ona je vriedna, da se u muzeumu cesarice Marije Theresie pos-

tavi i tam čuva. Ja budem gledal, da cesarica o tom sazna.«

I izbilja, cesarica je saznala, te se je svojski zauzimala za dielo Petra i ga podupirala. — Za nebeskim je došel zemeljski globus, i ov je bil iz tvrdog drva zdrakslani, te tak točno proračunani i dogotovljeni, da niti jedna pikojica nije falela.

Dok su vani u svietu kanoni grmeli i drugo strašno ruženje sedem godišnjeg rata rajalo, koj se je vočil med Marijom Thezezum i pruskim Friderikom II, risal je Peter u svojoj mirnoj sobici mappe, jednu manju sriednjega tirola i jednu veću bojnog polja na ratištu. Usuprot tomu, da Peter nije imal nikakovih pomoćnih sredstvah, bila je mappa tak jasna i podpunja, da se je na svih stranah mogla dobro videti i razlikovati naša od neprijateljske vojske i njihovi položaji a k tomu su rečene mappe bile tako liepo i pažljivo izradjene, kak da su došle iz ruk meštra bakroveca (Kupfersteher). Dva zarobljena neprijateljska generala, kojim je profesor Weinhart tu ratnu kartu kazal, nisu se mogli zadosta začuditi, da je jednostavni seljak moguć takovo težko dielo, pak tolikom točnostju izvesti.

U to je došla od cesarice Marije Theresije zapovjed, da se jedna posebna mappa cieloga tirola načini i to dielo niti kojemu državnomu mirniku ili geographu bilo poviereno, već Petru Anichu, koj je već posvuda bil na glasu. On si je medjutim ovim dielom smrt priskrbel. Sedm godinah je Peter na svojoj zadaći radil, da najme tirola, taj pečnasti predel spremeni i na papir slavi. Po zlem vremenju i po najvećoj vrućini se je on po onih silnih tirolskih pečinah spijal i negda i vsmiegu gore na visini prespal, prevlačil se kroz one strašne ponore u koje su vodopadi i snezne javina samo dole letele te se je više krat, kakti za čudo božje od segurne smrti spasil, a više krat, kakti za čudo božje od segurne smrti spasil, a više krat su mu na taj način mienički instrumenti ili dielo od više tjednih propali, — lavina ih je za uvijek u ponor odnesla.

Najgore pak je za njega bilo to, da su ga njegovi vlastiti zemljaki pričeli ogovarati, jer su govorili, da on to zato mieri i iztražuje cielu zemlju za da bude onda tim veća stibra, dapače su ga nekoji od ovih nerazumljivceh i zlostavljali. I ovak je Peter počel gnuti, oči su mu upale lica pobledila a tielo se pognulo. Silni napori su iz tog u najliepših letah živućega jakoga muža starcem učinili. On si je pričel željeti iz ove suzne dolice gori se med svoje zvijezde preseliti.

Na zemlji je Peter Anich još jednoga vjernoga prijatelja našel, Blaža Huebera, s kojim zajedno je to napiranje pri Bozenu izradjival Hueber tobož »praktikant« bil je onaj, koj je veliku mappa svojega meštra Petra i dogotovil.

Peter Anich je od cesarice za svoj trud dobil veliku zlatu medalju za znanost i umietnost, a ktomu penziju od dvie sto forintih srebra na godinu, kaj za ono vrieme nije bilo malo. To pak je dobil za to, jer je naporom shrvan i osliepel.

Dana 1-ga septembra 1766 je Peter Anich u najliepšoj dobi života, u starosti od četerdeset i tri godine u svom rodnom mestu u Oberperfussu vumrl. Njegov zadnji hod je bil u domaću crkvu.

Ako bi koj putujuči medjumurec, bil gospon ili seljak, kada na svojem putovanju u liepi tirolski Inbruck došel, neka ne-

propusti u ondešnjem muzeuma Anichovu mappu cieloga tirola, koja je tu u dvadeset i jednoj karti povišestručena. Francezka vlada je prije navale na titor, dala tu »seljačku« Anichovu mapu u manjih exemplarih za svoje generale prirediti, te je plaćala za svaku takovu mappu osam sto frankah (od prilike četiri sto i pedeset forinti) — Putnik neka pogleda u istom muzeumu i njegova dva globusa sa astronomičkom urom i strojevi mehanike. Ako pak mu se bu hotelo, neka vzeme u ruku batinu te se neka iz Inbrucka odšee u bližnji Oberperfuss, tam bude u domaćoj farnoj crkvi našel grobnicu Petra Anicha sa napisom na mramornoj tabli, da tu leži Peter Anich, poljodjelavac i drakslar, astronom geograph, geometer, kaligraph i mehanikuš, pravi majstor u svih ovih znanostih i umietnostih. —

Kaj bi iz toga čovieka bilo, da je imal priliku od svoje mladosti u skolu hoditi i da je redovito zvršil visoke škole? —

Em. Kollay

Zdrava da si domovina!

Zdrava da si domovina mila.
Pozdravlja Te tužan sinek Tvoj,
Koji kuka po tudjini ovoj
Koj traži divnu ljepotu tvu.

Nigdje dosad nizam našel
Takov lepi kraj!
Kak si nam ti o premili
Divni zavičaj.

Sve mi pusto prama Tebi!
I pretuzan jai!
Da nemrem stanuvat v Tebi,
Ti premili kraj!

Nejma ovdje lepih gorah
Nejma cvetlje vinogradah,
Nejma ovdje tvog veselja,
Nejma ovdje Tvoga ploda.

Ničeg, ničeg već pustinja,
Prama Tebi lepi kraj,
Iz kojeg Ti tužan kličem
Srceca moga jaj i jai!

Još ti jednom tužen kličem
Primi srđčan pozdrav moj
Dok se jednom ne privadnoj
Vu tvoj divni nakrlijaj.

Speval: Hinko Perger vu Slavoniji.

Gabona áruk. -- Clena žitka.

I m.-mázsa.	I m.-cent	kor fill.
Buza	Pšemica	14 00 —
Zab	Zob	11 00 —
Rozs	Hrz	11 00 —
Kukoricza uj	Kuruza nova	10 00 —
» » »	» » » stara	13 00 —
Árpa	Ječmen	10 00 —
Fehér bab uj	Grah beli	16 00 —
Sarga » » »	» žuti	14 50 —
Vegyes » » »	» zméšan	14 00 —
Lenmag	Len	22 00 —
Bükköny	Grahorka	13 00 —

Odgovorni urednik:

MARGITAI JOZSEF.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaki kir. járás-bíróság 1902. évi V.597/1 sz. végzése következtében Zakál Henrik csáktornyai ügyvéd által képviselt a Muraközi Takarékpénztár r. t. javára Habus Bálint murakirályi lakos ellen 900 k. s jár. erejéig 1902. évi december hó 11-én fogantatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1830 k-ra becsült következő ingóságok u. m.: lovak, szarvasmarha, 1 sertés ö. l. 1 pajta, 2 székér, 2 ku-koriczák és kukorica nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a perlaki kir. járás-bíróság 1902. évi V. 597/2 sz. végzése folytán 900 kor. lökekövetelés, ennek 1902. évi szeptember hó 4 napjától járó 6% kamatai $\frac{1}{3}$ % vátítódj és eddig összesen 98 kor. 95 t. bíróilag már megállapított költségek erejéig a helyszínen, vagyis Murakirályon leendő eszközökre

1903. évi jan. hó 17. napjának d. e. 10 óraja

határidőül kitévelik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében keszpenzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, hecsáron alul is el fognak adatni

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felül foglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Perlakon, 1903. évi január 3. 858

Egy fiatal fűszerkereskedősegéd azonnal felvétetik

T O D O R R.

fűszer- és csemege kereskedésében Csáktornyán.

Eladó részvények.

3 darab Csáktornya vidéki takarékpénztári részvény eladó. Czim a kiadóhivatalban.

862 1-1

**A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.**

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziaszer, amely már több mint 33 év óta megbízható befűzés-és alkalmazhatik köszvények, csigák és meghúléseknél.

Intés. Silányabb utazatok miatt legyünk és csakis eredeti üvegeket doborokbana „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.**

Richter F. Ad. és t. farsza.
Cezár és kir. udvari szállító
Rudolstadt.

791 15-30

Neumann Salamon sin Stefekov

se je preselil vu **Matijaševu hižu** na starim gruntu. — Tam bude magazine nadalje držal i svakovrstne **kože: maršeče, telečje, kozine, ovčje, zajčeve, lisičje tvorcove, zatim kosti, canjke, vojska i birsa** kupuval.

738 9-11

Bárminemü

könyvkötészeti munkákat

elvállal és gyorsan készít

Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvkötészete

Csáktornyán.

Kiadó lakház.

A Zalaújvári-utczában levő Gácsár-főle ház — 3 szobás lakás mellékhelyiségekkel, ugyszintén kert f. é. április hó 1-től kiadó. Bővebb felvilágosítással szolgál

Horváth Pál
városi pénztárnok.

861 1-1

Törv. bejegyzett

Világhírű orosz karavántea

Popoff K. és C. testvérektől Moszkvában.

(Több udvar szállítói.)

Legfinomabb minőség.

Eredeti csomagokban kapható

Gránertestvéreknél Csáktornyán

valamint a monarchia minden elsőrangú fűszer és csemegeüzletében.

842 7-10

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csáktornyai kir. bíróság 1902 évi Sp: II. 428 és V: 562/2. számú végzése következtében Wollák Rezső Csáktornyai lakos ügyvéd által képviselt Csáktornyai takarékpénztár javára Angelt Ferencz kerekhegyi lakos ellen 1220 és 57 kor. 12 f. s jár. erejéig 1902 évi november hó 6-án toganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 650 k. becsült 1 szekér, 1 kocs, 1 sertés ól, 1 pajta, széna, sertések, 1 kukoriczakas, 1 üsző és 1 tehénből álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. járásbíró 1902 évi V. 562/2 és 521 sz. végzése folytán 1220 és 57 kor. 12 f. s. tőkekövetelések és ezek járulékai erejéig Kerekhegyen leendő eszközlésére

1903. évi január hó 17. napjának d. u. 2 óraja

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Csáktornya, 1902. évi decz. hó 12.

859 1—1

Üzlet átadás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy üzletemet Herzer Izidor helybeli kereskedő urnak adtam el, ki azt f. é. április hó 15-én átveszi. Azon napig az összes raktáron levő árukat u. m. női- és férfi divatkelmét, vászonárut, parchetot, mosókelmét, szőnyeget, gyapju és selyemkendőt, női- és férfi divatcikket a bevásárlási áron jóval alul is, készpénzfizetés mellett minden elfogadható áron eladom.

Kiváló tisztelettel

MAYER S.

860 1—

A zalaujvári utczában egy 4 szoba, konyha stb. hozzátartozóból álló lakás azonnal kiadó.

Ugyanott két egy-egy szobából álló udvari lakás kiadó.

Bővebbet

ROSENBERG LAJOS

tulajdonosnál Csáktornyan.

857 2—3

6908. szám tk. 1901.

H i r d e t m é n y.

Dráva-Egyház község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869 évi 2579. sz. szabályrendelet-höz képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX. az 1889. XXXVIII. 1891. XVI. t.-czikkek a tényleges birtokos tulajdonjának bejegyzését rendelik az 1892. évi XXIX. törvény-cikkben szabályozott eljárás a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesítésével kapcsolatosan loganatosították.

E czélból az átalakítási előmunkákat hitelesítése s a helyszíni eljárás a nevezett községben 1903. évi február hó 5-ik napján fog kezdődni.

Ennélfogva felhívotnak: 1. Az összes érdekelt, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg s az új tkvi tervvel elleni nemani észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, a kik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatott előterjesztést kívánnak tenni, hogy a tkvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határrnapon kezdődő eljárás folyamata alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

3. Mindazok, kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX. t. cz. 15—18, az 1888. XXXVIII. t. cz. 5. 6. 7. 9. §-ai értelmében szükséges adatokat beszerezni iparkodjanak s azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják avagy odahasának, hogy az átruházó tkvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el s tulajdonjog bekebelezésre engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezményétől is elesnek.

4. Azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, úgy szintén az ily bejegyzéssel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmezzék, illetve, hogy a törlési engedélyt nyilvánítása végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Perlakon, a kir. járásbíró, mint tkvi hatóságnál 1902. évi december hó 26-án.

856 2—3

Dr. Fischer

kir. aljbíró.